

Sammanfattning av utvecklingen mot strategiresultaten och insatsportföljens genomförande

Övergripande bedömning av utvecklingen mot strategiresultaten och insatsportföljens genomförande				
År	2013	2014	2015	2016
Övergripande bedömning av:				
Utveckling mot strategiresultaten*				
Insatsportföljens genomförande**				

Översikt: Bedömning av utvecklingen mot strategiresultaten och insatsportföljens genomförande per resultat

Stödområde 1: Fler jobb och utvecklade energi- och jordbruksmarknader		2013	2014	2015	2016
1.1. Resultat: Ökad tillgång till säker och hållbar energi med ambitionen att minst 300 000 människor ska få tillgång till elektricitet	Bedömning av utvecklingen mot strategiresultatet				
	Bedömning av insatsportföljens genomförande				
1.2. Resultat: Utvecklade marknader för jordbruksproduktion med ambitionen att fler fattiga människor – främst kvinnor – kommer anställas och öka sina inkomster	Bedömning av utvecklingen mot strategiresultatet				
	Bedömning av insatsportföljens genomförande				
1.3. Ökad rättssäkerhet när det gäller landrättigheter för småskaliga bönder och storskaliga investerare	Bedömning av utvecklingen mot strategiresultatet				
	Bedömning av insatsportföljens genomförande				
Stödområde 2: Förbättrad utbildning och ökat företagande		2013	2014	2015	2016

2.1. Ökat antal flickor och pojkar som skaffar sig grundläggande kunskaper och färdigheter i skolan.	Bedömning av utvecklingen mot strategieresultatet				
	Bedömning av insatsportföljens genomförande				
2.2. Ökat antal ungdomar som slutför yrkesutbildningar med ambitionen att minst 10 000 personer kommer anställas.	Bedömning av utvecklingen mot strategieresultatet				
	Bedömning av insatsportföljens genomförande				
2.3. Ökade möjligheter för kvinnor och unga att starta och driva produktiva företag	Bedömning av utvecklingen mot strategieresultatet				
	Bedömning av insatsportföljens genomförande				
Stödområde 3: Stärkt demokratiskt ansvar och öppenhet samt en ökad medvetenhet om mänskliga rättigheter		2013	2014	2015	2016
3.1 Ökad kapacitet och minskad korruption i Tanzanias offentliga förvaltning.	Bedömning av utvecklingen mot strategieresultatet				
	Bedömning av insatsportföljens genomförande				
3.2 Ökad kapacitet i det civila samhället i att utkräva ansvar och öka medvetenheten om mänskliga rättigheter.	Bedömning av utvecklingen mot strategieresultatet				
	Bedömning av insatsportföljens genomförande				

Sammanfattning av slutsatser och rekommendationer

Slutsatser och rekommendationer för resterande del av strategiperioden

Under året har en halvtidsöversyn genomförts i syfte att undersöka portföljsammansättning och genomförandets utveckling mot strategimålen. Översynen har visat att strategin fortfarande är relevant trots förändringar i den nationella kontexten. Så även den befintliga portföljen med tillhörande förändringsteori. Med den planerade proportionella ökningen av utbetalningsbeloppet, till en miljard svenska kronor per år, för de resterande tre åren av strategin bedöms Sverige vara på väg att nå de förväntade strategimålen.

Ökningen av de årliga utbetalningarna kommer framför allt att fokusera på tre befintliga stöd; P4R, och PSSN som uppvisat goda resultat, UNDAF för att förbättra resultaten och ett nytt stöd i form av ett sektorreformkontrakt med finansministeriet. Utöver det har dialog inletts med finansministeriet för att stimulera investeringar i storskalig solenergi. Utrymmet för fleråriga avtal begränsas dock av den otillräckliga bemyndiganderamen.

Några områden med bristande resultat och särskilda utmaningar belystes även i halvtidsöversynen för att fastställa vidareutveckling av portfölj. Analysen ger vid handen att resultatet för yrkesutbildning tas väl om hand inom ramen befintlig portfölj. Vidare återupptas arbetet med programmering av resultatet för landrättigheter, med särskilt jämställdhetsfokus.

1. Kontextanalys

Tanzania har sett betydande förändringar sedan President John Pombe Magufulis tillträde i november 2015. Presidenten tog omedelbart itu med korruptionen i landet, med en beslutsamhet som inte setts tidigare. Framgångsrika insatser har gjorts för att öka statens intäkter och förbättra hushållningen med offentliga medel. Dock har det även inneburit att tidigare lukrativ affärsverksamhet har strypts och regelfterlevnaden har för många företag övergått i trakasserier. Magufulis hittills starka ledarskap har spelat en viktig roll för antikorruption, men det återstår att se om regeringen kan övergå till en mer systematisk ekonomisk styrning ledd av välfungerande institutioner.

Även om Tanzaniernas demokratiska utrymme i ett regionalt perspektiv är relativt stort, är trenden negativ. Rådande situation vad gäller media, yttrandefrihet, transparens och delning av information är oroande. Valet 2015 ansågs som ”i allmänhet väl genomfört i en mestadels lugn atmosfär” av EU:s valobservatörer, vad gäller fastlandet. På Zanzibar vägrade den sittande regering acceptera valresultatet som sannolikt missgynnade dem och avbröt rösträkningen. Ett senare nyval, som bojkottades av oppositionen, gick sedan regeringens väg. Situationen bedöms för närvarande vara lugn på ytan men med underliggande spänningar.

Biståndet spelar fortfarande en viktig roll inom många sektorer men har en kontinuerlig och långsiktig nedgång i relativ betydelse. Det innebär att det inflytande som Sverige och andra givare har haft genom biståndet i Tanzania har minskat och sannolikt kommer att minska ytterligare. Givarna befinner sig i en ny situation, och det är svårare att få tillgång till och föra dialog med regeringstjänstemän. En process pågår för att arbeta fram en ny dialogstruktur. Möjligen kan man skönja en ökad öppenhet för dialog.

Sedan år 2016 har Tanzania en ny femårig utvecklingsplan (FYDP), som bygger på den tidigare planen, med ett starkt fokus på industriell utveckling och investeringar. Den senaste hushållsundersökningen (2011/2012) visar att takten på fattigdomsminskning har ökat under senare år. Den extrema fattigdomen (de som har svårt att tillfredsställa sitt grundläggande dagliga kaloribehov) ligger på 12 procent och har minskat under senare år. Minskningen av fattigdom i Dar es Salaam har varit betydligt större än på landsbygden.

Teknologiska landvinningar inom solenergi, som med den ökande effektiviteten och kraftiga minskningen av kostnader för produktionen, har potential att öka förnybar energi i Tanzania. Den snabba penetrationen av mobila finansiella tjänster som pågår har påverkat möjligheter inom både ekonomiska och sociala sektorer.

Den fattigdomsanalys som gjordes 2010 är fortfarande relevant. Det har förekommit vissa förändringar i hur stor andel av befolkningen som faller under fattigdomsgränsen, men det förändrar inte slutsatserna. En förenklad analys har gjorts för att belysa hur den samlade portföljen svarar upp mot fattigdomssituationen i stort. Den har visat att portföljen fortfarande är relevant och i stort sett riktar sig mot rätt målgrupper. Vissa omprövningar har gjorts inom ramen för haltidsöversynen inom förnybar energi, yrkesutbildning, markrättigheter och demokrati och mänskliga rättigheter. En fullständig fattigdomsanalys(MDPA) bör göras som del av förberedelserna inför nästa strategiperiod.

2. Svenska biståndspolitiska prioriteringar

Genomförandet av strategin utgår från operationaliseringsplanen från 2014, som specificerar vilka typer av interventioner, partners, modaliteter och dialogfrågor som förväntas bidra effektivt till resultaten. Operationaliseringsplanen, i sin tur, grundar sig på den fattigdomsanalys som gjordes 2010. Fattigdom, dess kontext och dess orsaker förändras i regel sakta och den bedömning som gjordes 2010 är fortfarande relevant – fattigdom kan fortfarande karaktäriseras på samma sätt som då och dess orsaker är i stort sett desamma.

Under det gångna året har programmen och projekten kritiskt granskats för att ytterligare väga in genus-, klimat- och miljöperspektiv - en följd av den svenska regeringens uppdaterade instruktion till Sida 2015 (UD 2015).

Geografiskt har portföljen i viss utsträckning ett fokus som ligger på de områden med störst förekomst av fattigdom, och detta sker främst genom bidrag till Productive Social Safety Net Programme (PSSN) som explicit applicerar en geografisk metod för att nå ut till målgruppen. En kartläggning som beställts av ambassaden under 2016 visar hur de svenska insatserna matchade Human Development Index (HDI) för de olika regionerna i Tanzania. Det finns regioner med lågt HDI-värde med hög densitet av svenska stöd men det finns också regioner med lågt HDI-värde, särskilt västra Tanzania, där det svenska stödet är litet. Men man behöver se längre än den regionala fördelningen av fattigdom. Inom regionerna är landsbygdsbefolkningen generellt sett fattigare än de som bor i urbana områden, både vad gäller resurser, möjligheter och valmöjligheter. De har också mindre makt och mindre möjligheter att göra sig hörda. Analysen från 2010 uppmärksammar att landsbygdsbefolkning nås av information och media i mindre utsträckning, och därför har de svårare att hävda och förespråka sina rättigheter. Samtidigt kan spridningen av mobiltjänster komma att förbättra tillgången till olika typer av tjänster och information för landsbygdsbefolkningen. Fokus på utveckling på landsbygden, främst inom energi-, finanssektorn samt marknaden för jordbruksprodukter är därför fortfarande giltigt från ett fattigdomsperspektiv. Grundläggande skolgång är även det en fråga om landsbygdsutveckling.

Svenskt stöd svarar upp mot fattigdomen direkt (t.ex. genom att förse fattiga hushåll med mer resurser), samtidigt som det behandlar hinder och orsaker. Stödet till insatser inom utbildningssektorn, inte minst det resultatbaserade Program for Results (P4R), som syftar till att förbättra tillgången till, och kvaliteten på, grundläggande utbildning stärker det mänskliga kapitalet. Ur ett långsiktigt perspektiv bidrar detta till att förbättra möjligheter och valmöjligheter och stärker människors förmåga att bättre stå upp för sina rättigheter och delta i offentlig debatt och produktivt arbete. Effekterna är långsiktiga men viktiga för att bekämpa generationsöverskridande fattigdomsfällor, vilket gör utbildningsportföljen mycket relevant ur ett multidimensionellt fattigdomsperspektiv.

Det har varit en utmaning att identifiera lämpliga insatser vad gäller yrkesutbildning. Under analysarbetet i halvtidsöversynen visade det sig dock att flera program bidrog till ökad anställningsbarhet samt förbättrade färdigheter för ökad produktivitet, och ökad inkomst för ett stort antal egenföretagare (mestadels bönder). Vid den genomgång som gjordes vad gällde sysselsättningsaspekterna framkom det att färdighetsträning och yrkesutbildning var del av stödet till Femina, Restless, UNDAF, CFAT, COSTECH, AECF, AMDT (Bjällås, Spånt and Theodossiadis, 2015). Sverige förser också utbildningsministeriet med kärnstöd, inom ramen för resultatbaserad finansiering, och därmed ökat stöd till alla dess ansvarsområden, inklusive yrkesutbildning.

Portföljens marknadsrelaterade insatser har valts baserat på en analys av återkommande hinder för företagsutveckling. Förändringsteorin som motiverar detta stöd är fortfarande relevant. En viktig teknikdriven förändring, som har skapat möjligheter och valfrihet hos många fattiga tanzanier är expansionen av mobila banktjänster vilket lett till stora positiva effekter på tillgången till finansiella tjänster. Ambassaden har systematiskt stärkt miljö- och genusperspektiven i pågående och nya insatser, ofta med stöd av Sida s.k. Help Desks. I beredningar och under uppföljning har man också uppmärksammat möjliga synergier mellan olika resultat och andra strategier, både regionala och globala.

Ökad rättssäkerhet vad gäller landrättigheter för småskaliga bönder och storskaliga investerare är viktiga förutsättningar för investeringar och jordbruksbaserad utveckling. Den huvudsakliga insatsen inom landrättigheter, Land Tenure Support Program (LTSP), är avsevärt försenad. Förberedelsefasen gick långsamt och insatsen senarelades till 2016 på grund av minskad årsbudget. Nu finns ett avtal och den tanzaniska regeringen är angelägen att utfärda lagfarter så fort som möjligt. Men fortsatt finns brister i styrningen av programmet och jämställdhetsintringen. Sverige driver i dialogen på för att effektivisera programmet och säkra att fler kvinnor får sitt namn på lagfarter.

Att förbättra tillgången till säker och förnyelsebar energi är viktigt ur ett multidimensionellt fattigdomsperspektiv. Energiinsatserna sammanlänkar med andra resultat, inte minst med jordbruk, jordbruksindustri och privatsektorsutveckling generellt. Elektricitet skapar möjligheter för fattiga, både direkt och indirekt. Energi bidrar samtidigt till ökad säkerhet, genom gatubelysning, inte minst för kvinnor.

Den nuvarande svenska målsättningen inom energiområdet är att bidra till ökad tillgång till säker och hållbar energi. Även om Sverige definitivt bidrar till ökad tillgång genom portföljen, både genom det fasta elnätet och fristående mindre produktionsenheter, är det endast de senare som säkerställer tillgång 100 procent hållbar energi eftersom generering och tillgång är integrerade i samma projekt. Projekt för icke-nätanslutningar förväntas tillgodose 250,000 hushåll med tillgång till elektricitet. Kvarstående 50,000 hushåll kommer att få tillgång till elektricitet genom Sveriges stöd till projekt för utvidgandet av det centrala elnätet.

Med hänsyn till den teknologiska utvecklingen som har skett inom hållbar energiproduktion finns det spelrum att hjälpa Tanzania genom att bidra till projekt för produktion av förnyelsebar energi. Ambassaden för en sådan dialog med energiministeriet tillsammans med Världsbanksgruppen.

Det krympande demokratiska utrymmet har negativa effekter för människors egenmakt och möjlighet att yttra sig. Vissa frågor, som HBTQI, är mer känsliga att diskutera och människorättsaktivister är mer påpassade. När det gäller yttrandefriheten så är både traditionella såväl som social media mer under lupp för vad de förmedlar. På grund av det krympande demokratiska utrymmet har många civilsamhällesorganisationer mer eller mindre bytt taktik och tillvägagångssätt. Många av våra partners försöker fortsatt driva frågor på nationell nivå (yttrandefrihet, mänskliga rättigheter mm.) men med ökad risk för deras verksamhet och möjligtvis mindre genomslag. Många arbetar också mer direkt med lokalsamhällen och uppmuntra medborgarna att ta upp frågorna genom, exempelvis, lokal media eller direkt med lokala myndigheter. De partners från civilsamhället som verkar direkt och lokalt, till exempel Rädda Barnen, Femina, Restless, LHRC, ZLSC, TAWLA, TGNP och UTPC har bidragit till att människor kan utöva sin yttrandefrihet och andra rättigheter samt bidragit med juridiskt stöd.

Vidare har stödet för grundläggande utbildning lett till att fler pojkar och flickor förvärvat kunskaper och färdigheter som stärker deras röster, och stödet till PSSN har lett till att fler barn går i skolan.

Ur ett jämställdhetsperspektiv rankas Tanzania på plats 49 av 145 länder i Gender Gap Index 2015, med ett värde på 0,718. Det finns stora utmaningar vad gäller könsbaserat våld, ojämlikhet mellan könen och skillnader i maktbalansen som leder till diskriminering av kvinnor och flickor i deras hem. Institutionerna och lagstiftningen tenderar att befästa kvinnors underordnade roll. Under 2016 har det skett vissa positiva förändringar, bland annat lanserade regeringen den nationella handlingsplanen för att stoppa våld mot kvinnor och barn. Detta kommer att sammanföra flera viktiga intressenter, varav några är våra partners inom civilsamhället (TGNP, Rädda Barnen m.fl.), för att adressera problemet. Genom det planerade stödet till UN Development Assistance Plan (UNDAP II) förväntar sig Sverige också att bidra till genomförandet av handlingsplanen från 2017 och framåt.

Under strategiperioden har det skett en satsning för att ytterligare stärka jämställdhetsaspekterna i portföljen. En genomgång under 2016 visade att en rad insatser var felklassade i statistiken, vilket förklarar den ökade andel av anslaget som nu har jämställdhet som huvudmål. Ett par nya beredningar av stöd till marknadsutveckling som gjorts under 2016 har också fått ett stärkt fokus på jämställdhet, bl.a. Tanzania Horticultural Association (TAHA) och AMDT. Sammantaget har målen nåtts mer än väl.

När det gäller miljö och klimat så är det inte resultatområde i den nuvarande strategin. Istället strävar Ambassaden efter att integrera miljö och klimat såväl inom enskilda insatser där det bedöms relevant som på strateginivå. Energiportföljen innehåller ett flertal projekt som syftar till att öka mängden förnybar energi som produceras i Tanzania och har i detta avseende också störst inverkan på miljö och klimat. Ansträngningar görs också, främst via dialoger på ministernivå, för att uppmana Tanzania till att planera för en mer hållbar utveckling i energisektorn. Ambassaden har också initierat en dialog mellan Världsbanksgruppen och Energiministeriet för att med exemplens makt visa på det rationella i att investera i storskalig solenergi och på så vis bidra till en något mer hållbar energimix.

Ambassaden förbereder sig för ett par strategiska insatser inom miljö och klimat. Ett planerat stöd till det nationella miljöstyrningsrådet (NEMC) för att de ska öka sin kapacitet inom konsekvensbedömningar. Ett stöd till dem kommer därför direkt att snabba på genomförandet av de hållbara energiprojekten i portföljen.

Ett stöd till och gemensamt arbete med Världsbanken för deras miljöanalys på landnivå erbjuder en möjlighet till att stärka miljöarbetet i Tanzania men också till att påverka bankens kommande investeringsportfölj i Tanzania. Vad gäller indikatorerna har ambassaden inte nått upp till målet. Det beror delvis på att de insatser där vi ser en miljöpotential ännu inte är färdigberedda. Vi har också i arbete med den fördjupade strategirapporten insett att vi kan ha en än större positiv påverkan på miljön genom ett par nyckelinsatser, dels det planerade stödet till NEMC ovan, dels stödet till Världsbanken ovan. Det första bidrar till mainstreaming av miljö i energisektorn i landet, det andra till mainstreaming inom alla sektorer där Världsbanken är aktiv.

3. Ekonomi

Strategiperiod: 2013 – 2019

Ekonomi				
Totalt strategibelopp angivet i strategin, i MSEK	5 502 000			
Utbetalat belopp totalt, i MSEK	2 427 648			
Kvarvarande belopp för resterande strategiperiod, i MSEK	3 074 352			
Utbetalat belopp per stödområde och år, i MSEK	2014	2015	2016	Totalt
1: Fler jobb och utvecklade energi- och jordbruksmarknader	64 009	327 421	119 242	510 672
2: Improved education and increased entrepreneurship	15 571	16 517	158 654	190 742
3: Stärkt demokratiskt ansvar och öppenhet samt en ökad medvetenhet om mänskliga rättigheter	189 330	120 160	39 217	348 707
Ointeknat belopp, i MSEK	1 239 334			
Avtalat belopp totalt, i MSEK	4 262 666			
Avtalat belopp per stödområde och år, i MSEK	2017	2018	2019	Totalt
1: Fler jobb och utvecklade energi- och jordbruksmarknader	386 711	264 091	150 430	801 232
2: Improved education and increased entrepreneurship	96 718	72 503	10 000	179 221
3: Stärkt demokratiskt ansvar och öppenhet samt en ökad medvetenhet om mänskliga rättigheter	162 905	151 250	86 811	400 966

Som framgår ovan har fördelningen av utbetalningar fluktuerat under de första fyra åren av strategin. Från 2017 är den årliga tilldelningen 1 miljard kronor. Baserat på de analyser och slutsatser som presenteras i denna rapport så kommer de ökade volymerna att tillåta finansiering av verksamhet där potentialen för att uppnå ytterligare resultat är hög, så som utbildning, social trygghet och ett sektorreform-stöd till finansministeriet.

4. Bedömning av utvecklingen mot strategiresultaten och insatsportföljens genomförande

4.1 Övergripande bedömning av utvecklingen mot strategiresultaten och insatsportföljens genomförande

Övergripande bedömning av utvecklingen mot strategiresultaten och insatsportföljens genomförande				
År	2013	2014	2015	2016
Övergripande bedömning av:				
Utvecklingen mot strategiresultaten				

Insatsportföljens genomförande

Strategin är fortfarande relevant trots förändringar i den nationella kontexten. Så även befintlig portfölj med tillhörande förändringsteori. Med den planerade proportionella ökningen av anslaget för de resterande tre åren av strategin bedöms Sverige vara på väg att nå de förväntade strategimålen.

Genomförandet dras dock med utmaningar i form av förseningar och risker vid portföljutförande.

4.2 Stödområde 1: Fler jobb och utvecklade energi- och jordbruksmarknader

4.2.1 Ökad tillgång till säker och hållbar energi med ambitionen att minst 300 000 människor ska få tillgång till elektricitet

Bedömning av:	År	2013	2014	2015	2016
Utvecklingen mot strategieresultatet*					
Insatsportföljens genomförande**					

Indikatorer	Utgångsläge 20XX	Utfall 2013	Utfall 2014	Utfall 2015	Utfall 2016	Mål 2019
Antal personer med tillgång till el	Satt till 0 (2011)	82,475	116,545	0	0	300.000
Installerad kapacitet för elproduktion (Watt): totalt och från förnyelsebara källor genom elnätet	Totalt: 1270 MW (2011) förnybar: 711 MW (2011)	1491/	Total: 1525MW förnybar: 503 MW	0	0	25 MW (svenskt bidrag)
Antal nya privatsektorentreprenörer som tillhandahåller förnybar energi (el) genom PPA och SPPA	1 (2010)	12	12 PPA 6 licenser SPPA	0	TBD	30 kontrakt

Strategimålet förväntas uppnås inom strategiperioden. Sverige har hittills gett finansiellt stöd till totalt 17 aktörer inom energisektorn i Tanzania. Vissa resultat har uppnåtts fram till 2015, t.ex. genom Sveriges stöd till Rural Energy Agency (REA) och Världsbanken. Detta stöd har direkt bidragit till ökad tillgång till el och indirekt genom förbättrad lagstiftning. Mer förväntades uppnås om det inte var för de förseningar som uppstod i två stora infrastrukturprojekt, Hale och Makambako-Songea. Tidigare stöd till REA har upphört och utarbetandet av ett nytt stöd blev färdigt i slutet av 2015. Antalet anslutna hushåll förväntas öka under de kommande åren av strategiperioden i resultat av de planerade insatserna. Dialog, svensk eller internationell expertis och finansiella resurser kommer att

användas för att stimulera den tanzaniska regeringen att revidera sina planer för långsiktig energimix mot att öka den förnybara andelen och att inkludera energieffektivitetsåtgärder.

Sveriges tidigare stöd till REA (2010-2013) har gjort det lättare för småföretag att etablera sig, till exempel telefon-laddar företag och småskaliga spannmålskvarnar.

4.2.2 Utvecklade marknader för jordbruksproduktion med ambitionen att fler fattiga människor – främst kvinnor – kommer anställas och öka sina inkomster.

Bedömning av:	År	2013	2014	2015	2016
Utvecklingen mot strategieresultatet					
Insatsportföljens genomförande					

Indikatorer	Utgångsläge 20XX	Utfall 2013	Utfall 2014	Utfall 2015	Utfall 2016	Mål 2019
Årlig tillväxt i jordbrukssektorn (%)	4% (2012)	4%	4%			7%
Totalt antal nya jobb inom jordbruks-/produktiva sektorn skapade projekt/program som fått svenkt stöd	48 (2012)	1447 / 1399 (varav 510 rapporterade kvinnor)	1,325/610 (297 kvinnor) AECF/TZAW	3,108/1,783 (866 kvinnor) AECF/TZAW	N/A	Ca. 10,000
Totalt antal hushåll med ökad inkomst i resultat av stöd till produktion/jordbruks sektorn	7,092	36,787 / 29,695	14,211 / 1,762 CFAT 193,377/79,286 AECF/TZAW	22,263 CFAT / 8,052 283,388 / 90,011 AECF/TZAW		325,000 ¹
Förbättrat regelverk inklusive sänkta interna jordbrukstullar, exportförbud och icke-tariffära handelshinder (NTB)	0		Förändrade regler för import av tullfritt ris ² ,	NTBs 23 har förflyttats		

Genomförandet av portföljen är något försenad. Dock förväntas portföljen uppnå de förväntade resultaten i slutet av strategiperioden. Cirka 298 559 hushåll upplever en ökad inkomst genom Africa Enterprise Challenge Fund (AECF) och Coffee Farmer Alliances Tanzania (CFAT). Förseningen beror

¹ Combination of a target of 25 000 in 2016 (CFAT) and 300 000 in 2019 (AECF TZAW)

² Förtydligade utsädescertifieringsprotokoll för potatis, 21 icke-tariffära hinder avlägsnade, avtal för lansering av TADB², Policyramverk för finansiell integration (av fattiga människor).

delvis på att programmen inte kom igång så snabbt som förväntat och att bedömningarna dragit ut på tiden, såsom Agricultural Markets Development Trust (AMDT) och Horticultural Association (TAHA), vilka förväntas börja ge resultat under 2017. Förseningen beror också delvis på det avbrutna garantistödet för Bagamoyo EcoEnergy, som krävde mycket tid och ansträngning från ambassaden under de första åren av den nuvarande strategin.

Det finns det tydliga synergier med genomförandet av detta resultat och resultatet 2,3; för att öka företagandet bland kvinnor och unga. Ambassaden kommer att fortsätta att sträva efter ett ökat fokus på miljö- och jämställdhetsfrågor i pågående och nya initiativ.

Genusperspektivet har stärkts i inom AECF:s Tanzania fönster, CFAT, AMDT, och kanske i synnerhet för Tanzania Horticulture Association (TAHA).

En studie om användning av bekämpningsmedel i Tanzanias jordbrukssektor gjordes 2015-2016. Denna studie kommer att vara av betydelse för framtida dialog med partners, liksom när ambassaden ingår i framtida avtal med jordbruksutvecklingspartners.

CFAT har fortsatt att utbilda jordbrukare i jordbruksmetoder och jämställt beslutsfattande. Detta har lett till att cirka 75% av CFAT:s mottagare har antagit 'Good Agricultural Practices' (GAP). GAP är mer miljömässigt hållbart och bidrar till ökad produktivitet. CFAT har också noterat spridningseffekter i programmet. Andra bönder har iakttagit sina grannar, notera ökad produktivitet och antagit GAP i viss mån, vilket gör resultaten mer hållbara.

Utmaningarna för att nå strategins mål ligger i skattepolitik, import- och exportförbud av jordbruksprodukter, statligt reglerade priser på jordbruksprodukter som avskräcker privata investeringar och begränsad tillgång till finansiering på landsbygden.

4.2.3 Ökad rättssäkerhet när det gäller landrättigheter för småskaliga bönder och storskaliga investerare

Bedömning av:	År	2013	2014	2015	2016
Utvecklingen mot strategieresultatet					
Insatsportföljens genomförande					

Indicators	Utgångsläge 20XX	Utfall 20XX	Utfall 20XX	Utfall 20XX	Mål 20xx
Antalet försedda äganderättshandlingar (uppdelat på kvinnor, respektive män, och/eller med deläggande man eller fru)	Inte tillgängligt				Inte tillämpligt

Målet kommer att uppnås, men kanske inte i den utsträckning som tänkt, särskilt när det gäller markrättigheter för kvinnor. Den planerade insatsen i området, Land Tenure Support Programme (LTSP), har blivit avsevärt fördröjd. Planerade förberedelser hade inte avslutats i tid, och beredningen sköts upp till 2016 på grund av nedskränningar i ambassaden allokering. Sverige har nu ett avtal om stöd till LTSP, och regeringen är angelägen om att gå vidare så fort som möjligt med att utfärda lagfarter. Det har funnits brister i förvaltningen av LTSP och programmet inte effektivt integrerar jämställdhet. Sverige driver i samverkan med andra givare en dialog för att öka effektiviteten och stärka jämställdheten.

4.3 Stöd område 2: Förbättrad utbildning och ökad företagsamhet

4.3.1 Ökat antal flickor och pojkar som skaffar sig grundläggande kunskaper och färdigheter i skolan

Bedömning av:	År	2013	2014	2015	2016
Utvecklingen mot strategieresultatet					
Insatsportföljens genomförande					

Indikatorer	Utfall 2012	Utfall 2013	Utfall 2014	Utfall 2015	Utfall 2016	Mål 2019
Andel inskrivna i, grundskolan, uppdelat på flickor resp. pojkar)	92% (2012) (flickor 92,5 %, pojkar 91,5 %)³	89,7% / -2,3% (flickor 90,3%, pojkar 89,1%)	84,4% (flickor 80,4%, pojkar 88,3%)	87,5%⁴ (flickor 51% pojkar 49%)⁵	102% (flickor 50,7% pojkar 49,3%)⁶	97%
Antal distrikt/LGAs där antalet elever per kvalificerad lärare är under 50	120 av 159 (2013)	120 av 159		117 av 164	126 av 180	Alla (180 LGAs)⁷

³ Education Sector Performance Report 2012/2013, page 8. Total number of enrolled children (xxx) to be added.

⁴ PoRAG, 2015 figures based on total number of enrolled 8,298,282 (boys:4,079,906; girls:4,218,376)

⁵ % among boys and girls not comparable to baseline. To be updated.

⁶ BEMIS, 2016. Total number of enrolled children 8.639.202

⁷ Number of LGA's changing as new are created

Total andel (%) barn som fullföljer grundskolan i åldern av 13, standard VII, (pojkar respektive flickor, nettofärdigställandegrad)	54% (2012) (flickor 57.4% pojkar 52.2 %)	55,3% (flickor 58,3%, pojkar 52,3%)	54,8% (flickor 56,3% pojkar 53,1%)	No data (inget värde)	47,3% (flickor 50,9%, pojkar 43,7%)	Grundutbildning statistik i Tanzania, 2008 - 2012, 2012-2016
Antal flickor och pojkar som slutförde grundskolan, standard VII (pojkar respektive flickor) (nettofärdigställandegrad)	Flickor 474242 Pojkar 435,193 Totalt: 909435	Flickor 462938 (60511 mindre) Pojkar 422808 (12385 mindre) Totalt: 885,746	Flickor: 444,177 (18761 fewer) Pojkar: 395,574 (27234 fewer) Totalt: 839751	(ingen data)	Flickor: 424,900 (19277 fewer) Pojkar: 375,004 (20570 mindre) (Totalt: 799,904)	
Andel godkända i nationellt prov i Standard VII (flickor och pojkar respektive)	30,7% (Flickor 26.4% Pojkar 35.6%)	50.6 % (Flickor 46.7% Pojkar 55.0%)	60% (Totalt: 451,392) Flickor: 53.6% (226,483) Pojkar: 60,9% (224,909)	71,58% (Totalt: 518,034) Flickor: 64,6% (264,130) Pojkar: 71,58 % (253,904)	70,36% (555,291) Flickor: 67,5% (283751) Pojkar: 73,4% (271,540) ⁸	

Comment: According to the new Education and Training Policy, 2014, the national Standard VII exam will be abolished. Instead there will be other tests that pupils will have to pass to continue to the next level. These are not yet defined.

Kompetensbedömningar, rapportering av programresultat och provresultat visar framsteg och tyder på att den försämrade utvecklingen när det gäller kvaliteten på utbildningen håller på att vända. Nuvarande regering har också gjort grundutbildning till en viktig prioritering, ökat resurser och förbättrat budgetgenomförandet. Ett exempel är att den viktiga skolpengen nu betalas direkt till skolorna. Regeringens nya utbildningspolitik med gratis och obligatorisk utbildning för alla barn från förskola till gymnasium har lett till att 30 procent fler barn (dvs. nästan en halv miljon) börjat första klass. Detta innebär förstås att trycket på skolan ökat och därför finns det ett behov av ökade resurser och effektiviseringsåtgärder. Med gratis skolgång och en hög befolkningstillväxt behöver landet fortsatt planera för både ökad tillgång och förbättrad kvalitet i utbildningen.

Den stora svenska insatsen inom ramen för detta mål är ett resultatbaserat program som heter Program for Results (P4R), tillsammans med ett antal mindre och strategiska insatser till civila organisationer.

⁸ BEMIS 2016

Den svenska närvaron inom utbildningssektorn, både på fastlandet Tanzania och på Zanzibar, förstärks ytterligare då ambassaden är Grant Agent (GA) för två program som finansieras av Global Partnership of Education (GPE). Som GA är ambassaden ansvarig för kontinuerlig uppföljning och utvärdering, i nära samarbete med utbildningsministeriet.

GPE programmet på fastlandet syftar till att förbättra undervisning och lärande i lägre årskurser genom att minska antalet ämnen till tre (3R- läsning, skrivning och räkning). Efter nästan tre års genomförande av GPE LANES program så har barn i lägre årskurser förbättrat sina grundläggande färdigheter i läsning, skrivning och matematik, vilket till stor del kan härröras tillfokuset på de tre färdigheterna och att man utbildat lärare i den nya läroplanen och pedagogiska metoder. Nya läroböcker och en ny kursplan har också bidragit.

P4R modaliteten belönar vissa prestationer i utbildningssektorn som till exempel jämnare fördelning av antal elever per lärare i skolorna i en kommun och snabbare leverans av skolpengen till skolorna.

Mindre än två år efter starten av P4R kan man se förbättrad kvalitet på utbildningen, t.ex. genom ökad förmåga att läsa och räkna i årskurs 2, och ökad andel studenter som tar examen. Verksamhet som bedrivs genom P4R förväntas förbättra lärarkunskaper i 3R-principen (GPE) för att säkerställa fortsatt förbättrad kvalitet. Det finns alltså tydliga synergier mellan de bilateral programmet och GPE insatserna.

Det civila samhället har påverkat regeringens politik genom forskning och opinionsbildning. Inlärningsbedömningar som utförs av en CSO, med stöd av Sverige, har lett till ökad offentlig debatt och stora förändringar i perception och policy om utbildning i landet. På lokal nivå har CSO-stödet lett till ökat engagemang från föräldrarna i utbildningen.

Den fria utbildningspolitiken har lett till en stor tillströmning av studenter som tidigare inte var inskrivna, vilket skapar en utmaning att behålla barnen i skolan och samtidigt att upprätthålla och öka kvaliteten. I den nyligen genomförda halvtidsöversynen av P4R programmet kom samtliga parter därför överens om att lägga till indikatorer som syftar till att behålla eleverna. Översynen visade också att ytterligare finansiering var motiverat, både mot bakgrund av tillfredsställande resultat av programmet men också för att svara på den ökade tillströmningen av elever. Världsbanken förbereder ytterligare finansiering på 100 MUSD för att fylla på 2018 och förlänga programmet 2019-2020. Avsikten är att öka den svenska finansieringen av P4R programmet på ett liknande sätt med cirka MUSD 80, vilket skulle sätta Sveriges bidrag till cirka 250 miljoner kronor per år 2018-2020.

Zanzibar avslutade nyligen det första GPE-programmet och förbereder nu en ansökan om ett nytt bidrag. En utvärdering av programmet har ännu inte genomförts, men det är tydligt att programmet har bidragit till den snabba expansionen av förskole sektorn på Zanzibar, där registreringen har nästintill fördubblats under de senaste 6 åren. I jämförande studier, som mäter kvaliteten och inläring, är det uppenbart att kvaliteten är en stor utmaning på Zanzibar. Inläringen verkar vara betydligt lägre än på fastlandet, och trenden är mer eller mindre horisontell. Mycket av givarnas och regeringens insatser har därför skiftat fokus under de senaste 1-2 åren mot att förbättra kvalitet snarare än tillgång.

4.3.2 Ökat antal ungdomar som slutför yrkesutbildningar med ambitionen att minst 10 000 personer kommer anställas.

Bedömning av:	År	2013	2014	2015	2016
Utvecklingen mot strategieresultatet					
Insatsportföljens genomförande					

Indikatorer	Utgångsläge 20XX	Utfall 2013	Utfall 2014	Utfall 2015	Utfall 2016	Mål 2019
Antalet män och kvinnor inskrivna på yrkesutbildningar	2012 totalt: 145,500 (varav 67,135 kvinnor and 78,365 män)	136,436 kvinnor: 63,715 (46,76%) Män: 72,721 (53,24%)	164,077 Kvinnor: 63,169 (38,5%) Män: 100,908 (61,5%)		Se text nedan.	
Antalet män och kvinnor med examen från yrkesutbildning	Total 2012: 128,215 (varav 59,675 kvinnor och 68,540 män)		Ingen information		Se text nedan.	

Kommentar: 2.2.1: Ugångsinformation förändras (2012: 145,500 / 112,400). 2.2.2 Ingen information tillgänglig om antalet examen från yrkesutbildning.

Det har varit en utmaning att identifiera väl lämpade yrkesutbildningsinsatser. Portföljen innehåller för närvarande inte någon direkt yrkesutbildningsinsats.

Vid halvtidsöversynen kunde vi se att ett antal program inom andra resultatområden bidrar till förbättrad anställningsbarhet och kompetensutveckling för ökad produktivitet och inkomster för ett stort antal egenföretagare, mestadels bönder. I en översyn av anställningsfokus för svenska portföljen som genomfördes i januari 2015, fann man att kompetensutveckling och/eller yrkesutbildningskomponenter ingår i bl.a. Femina, Restless, UNDAF, CFAT, COSTECH, AECF och AMDT (Bjällås, Spånt och Theodossiadis, 2015). Dessutom är Sveriges resultat baserade finansiering till utbildningssektorn inte öronmärkt, och ger därför ökat finansiellt utrymme för ministeriet att finansiera alla områden under dess ansvar, inklusive yrkesutbildning.

Mot bakgrund av ovan avser ambassaden därför inte att inleda någon direkt insats för yrkesutbildning utan fokusera resurserna inom de andra resultatområdena.

4.3.3 Ökade möjligheter för kvinnor och unga att starta och driva produktiva företag

Bedömning av: \ År	2013	2014	2015	2016
Utvecklingen mot strategieresultatet				
Insatsportföljens genomförande				

Indikatorer	Utgångläge 20XX	Utfall 2013	Utfall 2014	Utfall 2015	Utfall 2016	Mål 2019
Förbättrat affärsklimat- Improved business environment – 'Doing Business Index ranking' (och DTF %).	130 DTF: 55,882	130 DTF: 55,882	131 (-1) DTF: 56,38/ (- 0,5)	140 DTF: 50.89%	144 DTF: 50.59 %	
Antal personer ⁹ (män/kvinnor/ungdom) som har fått tillgång till finansiella tjänster genom svenskstödda insatser	Total: 1,117,65 1 Kvinnor: 623,353 Unga män: 109,600	Total: 1,117,651 / Kvinnor: 166,247 Kvinnor: 623,353 / 114,932 Unga män: 109,600	Total: 1,699,541 / 581,890 Kvinnor och unga män: 1,026,619	Totalt: 1 952 469 ¹⁰ Kvinnor och ungdomar: 1 051 375	Total: 2 340 167 ¹¹ Kvinnor och ungdomar: 1 317 874	2018 Total: 2,500,000 Kvinnor: 1,200,000 Unga män: 250,000
Antalet deltagare (kvinnor och män) som utbildats i entreprenörskap eller affärsutveckling genom svenskstödda insatser	3,800		Ca. 52,200 ¹² / 48,400 ¹³	Totalt ca.100 000 deltagande; 56 912 CFAT(21% Kvinnor); 16 057 (Ungdomar) ¹⁴ ; 27 000 UNDAP	Ca. 3500 (UNDAP) N/A ¹⁵ N/A ¹⁶	Ca. 30 000 (2016 UNDAP) 18 000 (2016 Restless Development)
Ökad och systematisk användning av ICT lösningar för			SMS-system för rapportering av icke-	IKT-verktyg som utvecklats för datainsamling och spridning om	Stöd till infrastruktur i finanssektorn såsom	

⁹ Baserat enbart på FSDT rapportering, Plus ID 32000084, Business Plan Juli 2014 – Juni 2015

¹⁰ Gäller för budgetåret 2014/15

¹¹ For budget year 2015/16

¹² Reporting from CFAT, Restless Development. No figures available for FSDT. One person could have participated in several trainings.

¹³ Reported in Strategy report for 2014 but data from 2013 and 2014, depending on when reporting has been received.

¹⁴ Number of young people that accessed business development or employment schemes, training and services, entrepreneurship and career development. Restless Development Annual Report April 2014 to March 2015 page 3

¹⁵ Too early to report on progress of interventions based on calendar year.

¹⁶ Too early to report on progress of interventions based on calendar year.

innovation och entreprenörskap som resulterar från svenskstödda insatser			tariffära hinder interoperabi litet för MNOs ¹⁷ .	ungdomssysselsättn ing. ¹⁸	elektroniska betalningssys tem och MNO interoperabilit et. ¹⁹	
---	--	--	--	--	--	--

Genomförandet av portföljen är i fas, och utvecklingen mot strategiresultat anses vara tillbaka på grönt med beredningen av det nya garantistödet för PASS, som direkt kommer att bidra till affärsutveckling och uppstartande av nya företag. Arbetet med att förbättra affärsklimatet är fortfarande endast inkluderat i befintliga stöd eftersom ambassaden ännu inte hittat en relevant ingång för att bidra på nationella nivå. Förändringsteorin i genomförandet för strategimålen är fortfarande relevant. Det finns tydliga synergier till resultaten för fler jobb inom jordbruksmarknaden, yrkesutbildning, forskning och energi. Därtill är en ökad samverkan planerad på regional nivå, särskilt inom handel, jämställdhet och EAC.

Tidigare erfarenheter har visat att det är mer tids- och kostnadseffektivt att använda incitament (challenge funds) än att använda direktstöd till enskilda företag. Sverige har stött UNDP:s program för ekonomisk tillväxt och ungdomssysselsättning, vilket har etablerat nya plattformar för kvinnliga företagare där de kan exportera och importera i mindre omfattning. Dessutom har ett program i entreprenörskap införts i Tanzanias utbildningssystem. Programmet har resulterat i att 27.000 studenter har utbildats, varav 46 procent är kvinnor. Totalt har det svenska stödet bidragit till ökad kompetens inom entreprenörskap för cirka 100 000 människor genom utbildning i entreprenörskap som en del av UNDP, CFAT, RESTLESS och Financial Sector Deepening Trust (FSDT). Dessutom har stöd till UN Women bidragit till att stärka jämställdhetsaspekterna i tanzanisk policys och även i strategier inom FN:s insatser.

Ambassaden har försökt stärka både jämställdhet och miljö och klimat främst i nya insatser (AMDT, Taha, PASS), men också i pågående (FSDT). Ambassaden har ett nära samarbete med Sida Stockholm och Help Desks i detta arbete. En Women's Economic Empowerment workshop är planerad till hösten 2017 för att stödja arbetet och stärka kapaciteten hos partners.

Det svenska stödet till finansiella sektorn har bidragit till en betydande ökning av tillgång till finansiella tjänster i Tanzania. Cirka 2,2 miljoner människor i fattigdom har fått tillgång till finansiella tjänster varav cirka 1 miljon är kvinnor och ungdomar. Samma program har också bidragit till utarbetandet och genomförandet av den nationella planen för finansiell inkludering. Sverige har även gett stöd till ökad användning av IKT för innovation och entreprenörskap, genom till exempel interoperabilitet mellan mobiloperatörer och elektroniska betalningssystem, vilket har resulterat i stora framgångar inom digitala ekonomin i Tanzania. Genom varumärket TradeMarkEastAfrica (TMEA) har elektroniska övervakningssystem utvecklats för EAC handels integration, inbegripet ursprungscertifiering och SMS-system för rapportering om icke-tariffära hinder. Dessa åtgärder i kombination med byggandet av moderna gränspassager har tillsammans

¹⁷ Mobile Network Operators such as Vodacom, Tigo, Airtel etc.

¹⁸ 35 Sido och TanTRade tjänstemän utbildas för användning av IKT marknadsinformation. Ett elektroniskt övervakningssystem för EAC integration utvecklas liksom ett elektroniskt system för certifiering av ursprung (ECO) och en TPSF webbportal utvecklas för regional integration.

¹⁹ Forskning om accesspunkter och innovativa digitala lösningar och tekniskt bistånd till BoT har lett till ökad tillgång för digital finansiering. Stöd till e-peng regleringar och snabb spårning av regeringen genom NIDA för nationella ID-nummer för vuxna.

bidragit till en minskning av handelskostnader och transiterings tider, som till exempel från 19 till 8 dagar i Dar es Salaams hamn och en transittidsminskning med 50-30% vid utvalda gränsövergångar.

4.4 Stödområde 3: Stärkt demokratiskt ansvar och öppenhet samt en ökad medvetenhet om mänskliga rättigheter

4.4.1 Ökad kapacitet och minskad korruption i Tanzanias offentliga förvaltning.

Bedömning av: \ År	2013	2014	2015	2016
Utvecklingen mot strategieresultatet				
Insatsportföljens genomförande				

Indikatorer	Utfall 20XX	Utfall 2013	Utfall 2014	Utfall 2015	Utfall 2016	Mål 2019
Allmänhetens tillgång till information om statsbudgeten	47% OBI kriterier mött (2012)	Ingen data	Ingen data	46 % OBI kriterier mött (2015)	Tanzania gör inte längre års exekverings rapport tillgänglig för allmänheten och kommer troligen att få en försämrad rating, då ingen index uppskattas vara tillgänglig i mars 2017.	
Andel av NAOT / CAG rekommendationer som genomförs	B (2010) ²⁰	C+ (2013)	Ingen data	Ingen data	Ingen ny PEFA tillgänglig från Mars 2017.	
Budget trovärdighets indikator	C (2010)	C (2013)		Ingen data	Ingen ny PEFA tillgänglig från Mars 2017.	
LGA indikator - LGA: s budget som andel av den totala GoT budgeten	25.1% (FY 11/12)	26.4% (FY 12/13)	28.6% (FY 13/14)	29,5 % (FY 14/15)		
Kontroll över corruption	34,8 (2010)	22,8	22,6	25,5		

Under strategiperioden har regeringen i Tanzania ändrat sin inställning till korruption kraftigt. Efter sitt tillträde i slutet av 2015 började den nya presidenten att ta itu med korruption och förbättra hushållningen med offentliga medel med en beslutsamhet som inte hade setts förut. Det har förekommit betydande förbättringar i skatteuppbörd.

²⁰ The score for 2010 is considered to be overrated by the 2013 PEFA team. The later team assesses that there has been no real change between 2010 and 2013.

Sveriges direkta stöd till regeringen genom Finansdepartementet har också förändrats avsevärt. Genom Public Financial Management Reform Program (PFMRP), har Sverige bidragit till det allmänna budget stödet som uttryckligen fokuserar på förstärkning av den offentliga förvaltningen. Gradvisa framsteg har gjorts, men stora utmaningar kvarstår fortfarande, bland annat i bristande tillsyn av statliga företag, brist på budgettrovärdighet, svag intern kontroll och dålig uppföljning av revisionsrekommendationerna. Sedan 2015 tillhandahåller Sverige inte längre allmänt budgetstöd, och kan därför inte längre göra anspråk på att bidra till PFMRP genom GBS modaliteten. Med den minskade budgetramen 2016 beslutades att funderingar om ett nytt budgetstöd skulle behöva läggas på is tills vidare. Stödet till Tanzanias riksrevisor (CAG) har också avslutats. Utanför strategin bidrar Sverige till att stärka CAG genom samarbete mellan CAG och den svenska Riksrevisionen.

Sverige bidrar till Public Expenditure Review (PER)-fonden sedan 2014. PER-processen har producerat användbara studier och genomförandet av studierna har oftast skapat möjligheter för en givande dialog mellan berörda nyckelaktörer. Förutom diskussioner som är kopplade till varje enskild studie, så erbjuder PER och finansiering mekanismen genom korg-fonden för närvarande inte något forum för en övergripande dialog om offentlig finansiell styrning (PFM), vilket inte fungerar bra.

Under dessa omständigheter har ambassadens stöd till anti korruptionsagenda i Tanzanias offentliga institutioner begränsats till att arbeta med projekt på sektornivå och programinsatser i resultatområden för marknadsutveckling, utbildning, energi och socialt skydd.

Genom FSDT har Sverige bidragit till förstärkning i marknads relaterade institutioner i ett antal offentliga institutioner, däribland Bank of Tanzania, finansministeriet och Planering och Nationella Indikations Myndigheten. Genom TMEA bidrar Sverige till förstärkt kapacitet i ett antal statliga organ inom till exempel EAC integrationsstandarder och transithandel. Genom UNDP har Sverige bistått regeringen med politiska ramar i form av riktlinjer, parlamentstöd, jämställdhetsintegrering i handeln, etc. Genom stödet till PSSN bidrar Sverige till regeringens arbete med att bygga och stärka leveranssystem för kontantöverföringar, offentliga arbeten och försörjningsutbildning från mer centrala områden till bynivå. Systemet levererar för närvarande utbetalningar i tid till mer än en miljon hushåll varannan månad.

Sverige har inom energisektorn bidragit till att stärka den administrativa kapaciteten hos energi myndigheten på landsbygden. Upphandlingssystem har stärkts, även om de fortfarande anses relativt svaga, och regeringens kompetens och förmåga att interagera med den privata sektorn har förbättrats. Det svenska stödet till utbildningssektorn handlar till stor del om att stärka den offentliga förvaltningskapaciteten.

Ekonomisk förvaltning och flödet av finansiella medel fungerar nu bättre och aktualiteten av skolpengen till skolorna har förbättrats. Systemet för lärarincitament och motivation har förbättrats och eftersläpningen av lärarlöner har minskat. Det finns en mer rättvis fördelning av lärare mellan skolor. Korruptionsrisken har reducerats med rullande revisioner, upphandlingar och fördelningsplaner samt utbildning.

Sverige bistår Tanzania att fullfölja sina åtaganden i avtalet med Open Government Partnerskap genom att utstationera av en svensk ledande specialist inom styrningsformer till Världsbanken. Detta ger en kombination av Världsbankens engagemang och den svenska specialist fokusen på öppen data. Prestationerna inkluderar förstärkning av regeringens strukturer för öppna data, utbildning, mer tillgänglig data i maskinläsbart format och lanseringen av öppna dataportaler för sektorerna i

områdena vatten, hälsa och utbildning. Framgångarna har haft positiva effekter och inom regeringen finns en ökad efterfråga på öppna datalösningar.

Med den nya administrationen, och dess inställning till korruption och med en mer ansvarsfull användning av offentliga medel har möjligheterna för att bidra till PFM genom budgetstöd förbättras. Europeiska Unionen har utarbetat ett reformkontrakt till PFM sektorn. Designen av programmet har influerats av svenska ambassaden, med resultat baserade metoder.

4.4.2 Ökad kapacitet i det civila samhället i att utkräva ansvar och öka medvetenheten om mänskliga rättigheter.

Bedömning av: \ År	2013	2014	2015	2016
Utvecklingen mot strategieresultatet				
Insatsportföljens genomförande				

Uppföljningsfrågor	Bedömning 2015	Bedömning 2016	Bedömning 2017	Mål 2019
Bidrar vårt stöd till civila samhällets aktörer till att medborgare får mer kunskap om sina rättigheter?	Vi ser att medborgare fått ny kunskap, särskilt kring mänskliga rättigheter. ²¹	Medborgare som är del av våra partnerorganisationers insatser utvecklar större självförtroende, får mer kunskap om sina rättigheter och förändrar sitt beteende och vågar kräva sina rättigheter och service. ²² Det finns också starka indikationer på att individer i ökad uträkning agerar publikt, tar ansvar och är bättre informerade samt utvecklar färdigheter för att bli förändringsagenter. ^{23, 24}		Medborgarna har lärt sig om sina rättigheter och har utvecklat självförtroende och förmåga att hävda dem

²¹ De har också fått bättre självförtroende att ta bra beslut och i vissa fall vågat ta på sig ledarskapsroller. Det finns mindre bevis på att våra insatser bidragit till att politiker eller tjänstemän har tagit på sig mer ansvar eller känner sig ansvariga inför medborgarna. "Aggregating the results that arise from Sida's investment in Tanzanian Civil Society in 2014", sidan 8
Totalt 136 referenser till resultat som rör ny kunskap.

²² Barn, unga och kvinnor kräver att bli lyssnade på och tar bättre beslut om sina liv när det gäller exempelvis utbildning och att säga nej till sex eller att söka rättshjälp och ifrågasätta dåligt ledarskap. "Aggregating the results that arise from Sida's investment in Tanzanian civil society 2015", sidorna 30-31
Totalt 122 referenser till resultat som rör individers kunskap och egenmakt

²³ Ibid, sid 32-35

236 referenser där individer utvecklar ansvarsfullt beteende, agerar publikt och blir förändringsagenter

²⁴ Det finns fortsatt lite referenser hur partner ska arbeta för förändring hos individuella politiker och tjänstemän för ökat ansvarsutkrävande Ibid, sidan 50

Uppföljningsfrågor	Bedömning 2015	Bedömning 2016	Bedömning 2017	Mål 2019
Vilken kapacitet har Sidas partnerorganisationer i civila samhället för att driva förändring och utkräva ansvar?	Våra insatser bidrar till stor del till att bygga kapacitet i civila samhället och hos medborgare, våra partner har fått mer kapacitet och expertis och är bättre utrustade för att mäta resultat och lära. ²⁵	Partnerorganisationer förbättrar sina arbetssätt, kompetens, strukturer och kvalitet för att kunna leverera ²⁶ . Detta bidrar till att människor i större utsträckning får tillgång till rättvisa och bättre service. ²⁷ Bland annat bättre resultat i de skolor de arbetat med direkt ²⁸ , större budget-allokeringar som gynnar barn och kvinnor ²⁹ och ökad tillgång det juridiska systemet. ^{30, 31, 32, 33, 34, 35, 36}		Medborgare och civila samhällets aktörer greppar möjligheter till förbättring och använder sina nya kunskaper för att utveckla sig själva och/eller sina organisationer

Ambassaden bedömer att genomförandet av portföljen och resultaten utvecklas enligt plan. En ny modell för att aggregera resultaten utvecklades under 2015/2016. Detta gjorde det möjligt för oss att klargöra den framväxande förändringsteorin och identifiera kvalitativa följdfrågor. Rapporterade resultat är baserade på detta ramverk och analysen är genomförd med stöd av en extern expert/forskare. När det gäller bidraget till social förändring kan vi konstatera att våra partners bidrar till en positiv förändring för individer och i större utsträckning än tidigare ser vi att individer som ingår i våra partner insatser tar offentliga uppdrag och därmed blir förändringsagenter. Dessutom bidrar våra partners till bättre fungerande institutioner (organisationer) i större utsträckning än tidigare, både internt men också mer konsekvent till regeringen (till exempel lagstiftning, planer och strukturer). Det finns också växande evidens för att små steg tas av föregångare till kollektiva åtgärder, särskilt bland unga grupper (McAlpine, december 2016).

Det civila samhället fortsätter att fungera i en svår och politiserad miljö. Barn, ungdomar och kvinnor är marginaliserade. Miljön präglas av självcensur. Ett av de underliggande antagandena, att regeringen

²⁵ Medborgare har deltagit i demokratiska processer, främst kring konstitutionen. Ibid, sid 7

Av 1003 kodade referenser till resultat i databanken härrör 306 till förändringar i individuell prestation av personer eller organisationer

²⁶ Ibid, sidan 37-39

²⁷ Ibid, sidan 35

Totalt 429 referenser till kontinuerligt och medvetet förbättringsarbete

²⁸ Ibid, sidan 43

²⁹ Ibid, sidan 38

³⁰ Ibid, sidan 39

³¹ Arbetet bidrog också till att exempelvis motverka väljarapati kring valet genom att mobilisera och motivera medborgare att rösta. Ibid, sidan 42

³² Partners har också påverkat landets lagstiftning och policyer så att de kan bidra positivt till samhället. Ibid, sidan 40

³³ Det finns också exempel när sådant arbete inte betalat sig, exempelvis rörande ny medielagstiftning. Ibid, sidan 42

³⁴ Det råder stor osäkerhet kring regeringens avsikt att verkligen arbeta för mänskliga rättigheter. Ibid, sidan 42

³⁵ Det framgår tydligt att partnerorganisationer upplever att de verkar i en osäker och svår miljö Ibid, sidan 14

³⁶ där rättigheter nekas och att självcensur är vanligt, både gällande hbtq-frågor eller säkra aborter eller vad journalister kan skriva om Ibid, sidan 16

vill skydda de mänskliga rättigheterna, utmanas i och med den senaste utvecklingen i landet. Det är uppenbart att samarbetspartners identifierar medborgarutrymmet i Tanzania som krympande. Som svar på detta utarbetar våra partners mångfasetterade interventioner som inkluderar kampanjer för att skapa möjligheter för självutveckling; generera och dela bevis för att skapa engagemang; förbättra medborgarnas, yrkesverksamma och partners effektivitet; bättre fungerande institutioner, förespråka lyhörda sociala tjänster; främja engagemang i demokrati, främja respekten för de mänskliga rättigheterna; och stödja medborgarna att hävda sina rättigheter när de kränks.

Möjligheten för medborgarna att utkräva ansvar är svag i praktiken, vilket återspeglas i de blygsamma resultaten när det gäller politikernas och statliga institutioners ansvar inför sina medborgare. Det krympande utrymme utgör en övergripande stor risk för resultatområdet som redan påverkar våra partners förmåga att genomföra sin verksamhet som planerat. Huvudfokus för följande år kommer att vara att fortsätta stärka kapaciteten hos det civila samhället, att utkräva ansvar och öppenhet för nära följa det demokratiska utrymmet, inklusive mediefrihet. Detta kan till exempel ske genom att övervaka och kontrollera trovärdigheten för mänskliga rättigheter på lokal nivå.

5. Synergier med andra svenska strategier

Annual amount within other appropriation items that reach/es the country/region 2016:	
Global and regional support from Sida	Globala strategin för Demokrati och MR, Global strategin för ekonomisk utveckling, Regionala strategin för SRHR, Regionala strategin Afrika, Kapacitetsstrategin (BBE, Sekonderingar, ITP)
Support through Swedish NGOs	Forum Syd, Svenska Kyrkan, WE Effect
Research assistance	60-70 MSEK/ÅR
Guarantees	Under beredning.

Ambassaden söker aktivt efter synergier för att utnyttja den fulla potentialen av de samlade svenska strategierna för utvecklingssamarbete i förhållande till Tanzania. Idag har synergier identifierats med den globala strategin för demokrati och mänskliga rättigheter, där kopplingar gjorts mellan lokala och relevanta internationella organisationer. Inom området för SRHR så har ambassaden ett nära samarbete med det regionala teamet i Lusaka. I samband med den regionala strategin för Afrika, arbetar ambassaden i vissa fall tillsammans med teamet i Addis. Resultaten i den bilaterala strategin med Tanzania gynnas av International Training Programmes, Sidas sekunderingsprogram samt BBE-programmet.

Som Grant Agent för Global Partnership for Education (GPE) i Tanzania så upplever ambassaden synergier med den globala strategin för sociala sektorer eftersom de bidrar ekonomiskt till GPE samt representerar Sverige i styrelsen. Det senare har gjort det möjligt för ambassaden att bidra direkt till styrelsen för att lyfta frågor om behov av förenklingar och mindre detaljstyrning från GPE:s huvudkontor i Washington.

I relation till forskningsstrategin, så är synergier etablerade och manifesteras kanske tydligast i ett planerat gemensamt program med Tanzanias forskningsråd (COSTECH).

Tidigare erfarenheter visar att det är svårt att snabbt ställa om från en biståndsrelation till en relation byggd på handel och utbyte av idéer och kunskap. För att få en bredare relationsbas behövs ett samarbete som gynnar en mångfald av kontakter. Så som utvecklingssamarbetet idag är uppbyggt, med ett undantag, så gynnar det inte en mångfald av relationer mellan svenskar och tanzanier. Undantaget är forskningssamarbetet som idag långsiktigt engagerar 35 institutioner från elva svenska universitet.

Det finns ett par uppenbara möjligheter som skulle kunna gynna ett större utbyte. En är att inom ramen för CSO-strategin ändra regelverket så att det möjliggör kraftigt ökad svensk närvaro i Tanzania och utbyte mellan länderna. För att citera nu gällande CSO-strategi ”Den svenska traditionen av ett självständigt folkrörelseförankrat civilsamhälle har genom sitt långvariga engagemang en särskild potential att stödja uppbyggnaden av demokratiska civilsamhällesorganisationer i utvecklingsländerna.” En rejäl närvaro av svenska med denna erfarenhet torde vara ett bra sätt att förverkliga potentialen. Idag finns inom ramen för CSO-strategi tre svenska i landet.

Den andra möjligheten kan vara att dra lärdom av den så kallade aktörssamverkan som bedrevs i ett antal länder, bland dem Sydafrika, Namibia och Botswana. Till skillnad från i dessa länder bör man att arbeta parallellt med långsiktigt utvecklingssamarbete och aktörssamverkan för att på så vis bygga fler relationer och kontaktytor med potential att bestå bortom biståndet.

6. Givarkontext

Development assistance make up 10%(2015) of the national spending.	Sweden's share of the total of development assistance constitute 4,4 %(2015).
Common donor strategy N/A	EDF 2014-2020 (602 Million Euro) Status of EU joint programming: Sharing of information at EU and member states' level. Effective cooperation between Sweden and EU in sector groups and overall at HOC level.
The five largest donors (organisations or countries) are: WB, USA, UK, AfDF, Global Fund	Sweden is the seventh largest donor. Of the EU member states Sweden is the second largest donor.

Officiellt utvecklingsstöd (ODA) är fortfarande viktigt. I absoluta termer uppgick stödet till 2,8 miljarder USD under 2015, vilket är lägre än rekordåret 2009/2010 (3,1 miljarder USD), men ur ett längre perspektiv har trenden varit en ökning av bistånd i absoluta termer.

Vikten av ODA har dock minskat i relativa termer (bistånd i relation till BNP eller i relation till regeringens budget). 2015 motsvarade ODA 6,1% av Tanzanias BNP. Minskningen av den relativa betydelsen har varit ganska kraftig sedan 2007 då biståndet motsvarade 10,5%. Andelen har skiftat upp och ner historiskt sett, men vi har bevittnat en minskning från 10-15% av BNP under sent 80-tal och tidigt 90-tal, och svängningar mellan 7-13% mellan 90-talet och 2013. De senaste två åren har ODA som en andel av BNP legat kring 6 %.

Utvecklingssamarbete är fortfarande viktigt för regeringens budget, och för Tanzania i stort. Bistånd är viktigt i många sektorer. Samtidigt är det tydligt att den långsiktiga trenden är att biståndet minskar i betydelse. Nationella inkomster spelar en allt viktigare roll, så även lån på kommersiella villkor. Det är möjligt att vi fortsatt kommer att se en ökning av biståndet i absoluta termer den närmsta tiden, men i relativa kommer det att falla som andel av BNP förutsatt att den snabba tanzaniska tillväxten består. Detta visar att det inflytande som Sverige och andra biståndsgivare haft tack vare biståndet även i fortsättningen torde minska.

Sedan den nya regeringen svors in 2015 hörs biståndsgivare allt oftare uttrycka frustration över svårigheterna att få kontakt och tillgång till höga tjänstemän och ministrar. Sverige är ett av dessa länder. På högre politisk nivå har det blivit svårare för Sverige och för ambassaden att få access, och ambassaden har saknat ett bra utbyte med det strategiskt viktiga finansdepartementet sedan det generella budgetstödet (GBS) försvann. På sektornivå fungerar dialogen och samspelet ofta, men inte alltid, väl. Sverige har i regel bra dialog med regeringen när det kommer till energi, utbildning och sociala skyddsnät. För att förbättra situation har biståndsgivarna, tillsammans med Tanzania, startat en process för att arbeta fram en ny dialogstruktur, men det finns en asymmetri mellan givarnas behov och den tanzaniska regeringens. En ambassadör från ett givarland uttryckte det som att ”vi behöver det här [d.v.s. en återupprättad dialogstruktur] mer än vad Tanzania gör”. Vad gäller givar-sidan fungerar informationsutbytet relativt väl även om det finns mer att önska i termer av biståndseffektivitet och koordinering. Antalet vertikala projekt och bilaterala agendor är stort.

Den nya regeringen inser att den inom den närmsta tiden fortfarande måste hantera givarna samt välkomna all finansiering de kan få om de ska kunna realisera sin femårsplan med ambitiösa investeringsmål. Samtidigt arbetar den här regeringen mer självständigt än den tidigare och det är troligt att de kommer avstå finansiering om stödet är för villkorat.

För Sverige innebär detta att dialogen härnäst kommer att vara mer utmanade, och att det förblir så under resten av strategiperioden, både vad gäller tillgång (särskilt när det kommer till högnivå-dialog) och när det kommer till i vilken utsträckning Sverige kan förespråka reformer och skiftningar i den riktning som Tanzania väljer. Försättningsvis innebär den minskade betydelsen av bistånd att Sverige kommer behöva bli mer selektiv i sitt stöd för att på så sätt kunna bidra till förändring inom nyckelområden mer effektivt.

FN har i Tanzania kommit relativt långt i arbete med ONE-UN. För att ytterligare stärka en effektiv samverkan har man delat in arbete i fyra huvudområden; inkluderande tillväxt, hälsa, demokrati och mänskliga rättigheter, samt resiliens. Vart och ett av områdena leds sedan internt av en av FN-cheferna under hela genomförandet. På så vis finns goda förutsättningar för en ständig diskussion och omprövning av prioriteringarna i relation till de gemensamma målen.

7. Lärdomar och rekommendationer

Den resultatbaserade ansatsen inom utbildningsstödet (P4R) har inspirerat ambassaden till att i större utsträckning överväga liknande modeller i kommande stöd så som det planerade sektorreform-stödet till finansministeriet och det utökade stödet till sociala skyddsnät (PSSN). Ett resultatbaserat angreppssätt innebär å ena sidan att man överför risk på partnern som ju behöver prestera resultat för att få tillgång till medel, å andra sida så exponeras ambassaden för en större risk i relation till planerade utbetalningar.

7.1 Implikationer för förändring av innevarande strategi

Strategin är fortfarande relevant trots förändringar i den nationella kontexten. Så även befintlig portfölj med tillhörande förändringsteori. Med den planerade proportionella ökningen av utbetalningsbeloppet, till en miljard svenska kronor per år, för de resterande tre åren av strategin bedöms Sverige vara på väg att nå de förväntade strategimålen.

Ambassaden kommer att fokusera ökningen på fyra program: P4R i utbildning och PSSN baserat på de goda resultat som uppnåtts, och stöd till ONE-UN inom UNDAP II för att förbättra resultaten i fråga om en mer kompetent, ansvarsfull och lyhörd stat, jämställdhet och inkluderande tillväxt. Det fjärde programmet i utökningen kommer att bli ett sektorreform-kontrakt med finansministeriet. Det senare är tänkt att vara så samstämmigt som möjligt med det redan beslutade EU sektorreform-kontraktet som, i sin tur, till stor del utformats med inspiration av svenska ambassaden.

Utöver ovan har ambassaden även inlett en trepartsdialog med Världsbanksgruppen och finansministeriet för att stimulera investeringar i storskalig solenergi. Samtalen bygger på erfarenheterna från Zambia.

Områden som på grund av bristande programmering och därmed resultat särskilt undersöktes i halvtidsöversynen är yrkesutbildning och markrättigheter. Vad gäller yrkesutbildning har utmaningen bestått i att identifiera lämpliga insatser. Analysen i halvtidsöversynen ger dock vid handen att flera befintliga stöd redan bidrar till resultatuppfyllelse och därmed läggs planer för vidare utveckling av portfölj på området ner.

Utvecklingen av stöd till ökad rättssäkerhet vad gäller landrättigheter för småskaliga bönder och storskaliga investerare gick i början trögt och prioriterades ner tillfälligt då Afrikaanslaget minskade i omfattning 2015-16. För den huvudsakliga insatsen, Land Tenure Support Program (LTSP), finns nu ett avtal och den tanzaniska regeringen är angelägen att utfärda lagfarter så fort som möjligt. Sverige driver i dialogen på för att effektivisera programmet och säkra att fler kvinnor får sitt namn på lagfarter.